

Když V létě roku 2005 dospěl obnovený spor mezi Srbskou a Makedonskou pravoslavnou církví tak daleko, že srbské aerolinie JAT stáhly své dva letouny zapůjčené makedonské letecké společnosti MAT (pikantní na této záležitosti bylo, že MAT následně musela požádat o dočasné zapůjčení letadel bulharskou leteckou společností), asi jen málokdo znal dobře pozadí a kořeny tohoto sporu. Můžeme rovněž předpokládat, že patrně nikdo z tvůrců nezávislé makedonské církve v roce 1967 netušil, jaké komplikace bude jednou tento zdánlivě podružný problém vytvářet.

Ústředním tématem mojí diplomové práce je vznik a formování národní Makedonské pravoslavné církve v období po druhé světové válce. Od prvních iniciativ v roce 1944 proces vyústil až k vyhlášení samostatnosti církve a jejímu odloučení od Srbské pravoslavné církve v druhé polovině 60. let. Základní otázkou položenou hned na počátku výzkumu bylo, proč jugoslávský komunistický režim vlastně vznik církve podporoval. Po této otázce následovaly dvě další, neméně důležité, a to: proč církev získala nejprve v roce 1958 autonomii a proč se v roce 1967 osamostatnila úplně. Na prvotní dotaz odpovídá většina seriózních autorů, kteří se touto otázkou zabývali, shodně: vytváření makedonské národní církve bylo součástí nové národnostní jugoslávské politiky v Makedonii, a na zbylé dva dotazy už většinou neodpovídají. Z tohoto důvodu jsem se pokusila o analytickou práci, která si dala za úkol najít všechny možné aspekty, vlivy a problémy, které mohly vznik makedonské církve zapříčinit, podpořit nebo urychlit. K tomu mi mělo dopomoci především studium reálií, seznámení se s mezinárodní a vnitropolitickou situací Jugoslávie v rozmezí 40.-60. let a hledání podobných, analogických jevů v jugoslávské (národnostní) politice.